

Den levande staden.

INSIKTSRAPPORT
2025

Bostaden i förändring – liv och trygghet
Kvarteret och närmiljön – där vardagen tar plats
Stadskärnan – vårt gemensamma vardagsrum

white

Innehåll.

INNEHÅLL – DEN LEVANDE STADEN

Förord	04
Om denna rapport	07
KAPITEL 1	
Bostaden i förändring – liv och trygghet	09
KAPITEL 2	
Kvarteret och närmiljön – vardagen tar plats	25
KAPITEL 3	
Stadskärnan – vårt gemensamma vardagsrum	33
SAMMANFATTANDE REFLEKTION	
Att bygga för livet	45

Vattentorget är en enastående plats som utgör hjärtat i nya Slussen. Strategiskt placerat ovanpå utloppet mellan Mälaren och Saltsjön har vi skapat en ny levande mötesplats, där besökarna kan uppleva vattnet och Stockholms siluett från första parkett.

FÖRORD – DEN LEVANDE STADEN

För två år sedan lanserade vi vår insiktsrapport *Den hållbara staden*. I kölvattnet av en omvälvande pandemi som påverkade hur vi bodde, umgicks och arbetade – och i början av en global inflations- och energikris som har skakat om bygg- och fastighetssektorn.

Genom en statistiskt säkerställd Novus-undersökning fördjupade vi oss i vad svenska folket tyckte och tänkte om platserna där de bor och verkar. Hur såg de på sin egen roll i den hållbara omställningen, vilket slags liv de ville leva och hur den byggda miljön kunde underlätta det?

I år har vi fortsatt undersöka svenska folkets inställning till de förändringar som krävs för att möta dessa utmaningar. Vår uppföljande studie visar att svenskarna är öppna för att dela fler funktioner med sina grannar, att kollektiv- och generationsboende väcker ett ökat intresse, och att förtätning kan vara en lösning – om den genomförs med omsorg för både de sociala och ekologiska effekterna. Detta bekräftar en växande vilja till förändring, men för att vi som bransch ska kunna möta den, krävs innovation, flexibilitet och långsiktigt tänkande.

I det här arbetet måste vi vara kreativa och modiga. Att hantera den pågående klimat- och naturkrisen kräver att vi, inte bara minskar vårt klimatavtryck, vi måste tänka regenerativt. Vi måste skapa byggda miljöer som är lika livskraftiga som de ekosystem vi bygger dem i. Det innebär att bygga in biologisk mångfald, skapa levande grannskap som stärker människors relationer och samhällen samt ge plats för hållbara lösningar som inte bara fungerar idag, utan för många generationer framåt.

Vi ser fram emot att dela med oss av de insikter och resultat den här rapporten innehåller. Vi är övertygade om att vi tillsammans, med hållbarhet som drivkraft, kan skapa långsiktiga värden i våra städer. För såväl människan och samhället som för vår planet.

Trevlig läsning!

Alexandra Hagen
Alexandra Hagen, vd för White Arkitekter

När våra städer expanderar växer även behoven att rena det smutsiga vattnet från staden och skydda den mot översvämningar. Den nya dagvattendammen på Exercisfältet i Uppsala löser båda problemen, samtidigt som den bidrar till den biologiska mångfalden och skapar en plats där människor kan umgås och röra på sig.

Omdenrapport.

Lumi i Uppsala är ett av Sveriges mest ambitiösa återbruksprojekt och en testbädd för nya lösningar för cirkulär arkitektur i stor skala. Resultatet är ett modernt labb- och kontorshus med mycket låg klimatbelastning, gestaltat av White på uppdrag av Vasakronan.

DEN LEVANDE STADEN – INSIKTSRAPPORT 2025

Denna undersökning har genomförts av Novus på uppdrag av White Arkitekter mellan den 2–12 mars 2025. Den är statistiskt säkerställd och har 1030 respondenter mellan 18–79 år ur Novus Sverigepanel.

MEDVERKANDE EXPERTER

Martin Ehn Hillberg, landskapsarkitekt och affärsutvecklare | Martin är landskapsarkitekt med över 30 års erfarenhet av att gestalta och utveckla resilienta livsmiljöer. Som affärsutvecklare inom biologisk mångfald, klimatanpassning och naturbaserade lösningar på White driver han arbetet med att påskynda den hållbara omställningen. Martin har arbetat med allt från stadsparker, skolgårdar och kajer till nationalparker och naturreservat. Han drivs av att hitta konkreta, framtidssäkra lösningar på klimatförändringarnas utmaningar – och skapa miljöer där både människor och natur kan blomstra.

Anna Graaf, hållbarhetschef | Anna Graaf började som miljöspecialist på White år 2001 och är sedan 2012 företagets hållbarhetschef. Hon är även ledamot i regeringens Delegation för Cirkulär Ekonomi, som enda representant från bygg- och fastighetssektorn. Anna är civilingenjör och har drivit och utvecklat miljö- och hållbarhetsfrågor inom arkitektur, bygg och stadsplanering i över 25 år. Hon utsågs till Årets person inom hållbart byggande vid Sweden Green Building Awards 2024.

Viktoria Walldin, socialantropolog | Viktoria är socialantropolog och har arbetat med social hållbarhet inom arkitektur och stadsutveckling sedan 2011. Hon drivs av att skapa jämlika, tillgängliga, demokratiska miljöer, där brukarens beteende och behov står i fokus. Hon kopplas tidigt in i projekten och genomför bland annat intervjuer, workshops, medborgarmöten och kulturanalyser för att ta reda på var behoven finns. Viktoria har bland annat arbetat med Kirunas stadsomvandling och det internationellt uppmärksammade projektet Flickrum – Places for Girls.

Gustav Fornwall, planarkitekt | Gustav är planarkitekt och har sedan 2009 arbetat med stadsplanering i planprocesser, utvecklingsplaner och tidiga skeden. Med en vana att identifiera knäckfrågor och verka för en helhetssyn i komplexa och visionsstyrda projekt arbetar Gustav i detaljplaneprocesser åt både kommunala beställare och som uppdragsledare i framtagandet av underlag till detaljplaner. Som stadsplanerare drivs han av att utforska teman som framtidens mobilitet, ekosystem-tjänster och social infrastruktur för att skapa bättre livskvalitet i framtidens städer.

Lise-Lott Larsson Kolessar, hållbarhetsstrateg | Lise-Lott är hållbarhetsstrateg och processledare inom hållbar stadsutveckling och driver sedan 2011 frågor om energi, cirkularitet och aktörssamverkan på White. Hon är en av huvudpersonerna bakom PEPP, Whites tjänst för att skapa, utveckla och underhålla energipositiva områden. Tjänsten har fått stor uppmärksamhet och används idag i flertalet pågående projekt över hela Sverige.

Kristoffer Roxbergh, arkitekt | Kristoffer har en arkitektexamen från Chalmers Tekniska Högskola och har arbetat som arkitekt i 20 år. Med fokus på kundnytta drivs han av att tillsammans med övriga teamet leverera engagerande arkitektur, främst inom bostäder. Han har varit ansvarig arkitekt för bland annat multiBO – en, vid genomförandet, ny modell för studentbostäder i syfte att motverka ensamhet genom att förena människor och även varit en del av Boverkets expertgrupp för student- och ungdomsbostäder.

Bostaden i förändring

KAPITEL 1

BOSTADEN I FÖRÄNDRING – LIV OCH TRYGGHET

Våra hem är våra liv, vår trygghet och vardag. Bostaden spelar en viktig roll för människors välmående och möjligheter i livet. Sättet vi utformar och bygger bostäder på har en stor betydelse för folkhälsan, social integration och även för klimatomställningen.

Bostadsmarknaden har på kort tid genomgått stora förändringar. Det är till stort drivet av att de ekonomiska förutsättningarna är annorlunda med ökade byggkostnader samtidigt som hushållens privatekonomi satts under press av högre räntor och inflation. Men även breda trender i samhället som ett ökat fokus på klimatpåverkan, biologisk mångfald, delningslösningar och social gemenskap samt de nya byggreglerna driver på utvecklingen.

– Med mindre omfattande utformningskrav kommer det att bli ännu viktigare att som bostadsutvecklare själv förstå boendekvaliteter och säkerställa goda livsmiljöer. Nu vet vi inte exakt hur de nya reglerna kommer att tolkas, men vi ser redan att det kan bli möjligt att disponera om ytor i bostaden så att de bättre passar olika personers drömmar och behov, säger Kristoffer Roxbergh, arkitekt.

De nya byggreglerna ritar om spelplanen

Byggbranschen står inför betydande förändringar när de nya byggreglerna träder i kraft den 1 juli 2025. Förändringarna har väckt både oro och förväntan, där utmaningarna handlar om hur reglerna ska tolkas och tillämpas i praktiken.

När detaljerade lösningar och siffervärden tas bort, ersätts tryggheten de gett av ett större ansvar för aktörer att själva verifiera att kraven uppfylls. Samtidigt innebär ökad flexibilitet i bygglovsprocessen nya möjligheter för innovation och samverkan.

Webbinarie.

DE NYA BYGGREGLERNA

Här kan du ta del av webinariet "De nya byggreglerna – risker och möjligheter för framtidens bostadsmiljöer" där vi bjöd in representanter från branschen för att dela insikter och skapa inspiration >

Med sina 186 lägenheter erbjuder Rhodos en mångfald av boendeformer – från kompislägenheter som främjar gemenskap till enrummare för den som föredrar att bo själv. Projektet markerar en ny milstolpe i AF Bostäders arbete för att minska klimatpåverkan, och tilldelades Studentbostadspriset 2025.

Med mindre omfattande utformningskrav kommer det att bli ännu viktigare att som bostadsutvecklare själv förstå boendekvaliteter och säkerställa goda livsmiljöer. Vi ser redan att det kan bli möjligt att disponera om ytorna i bostaden så att de bättre passar olika personers drömmar och behov.

KRISTOFFER ROXBERGH, ARKITEKT PÅ WHITE

I ett skyddat bilfritt läge på Nobelbergets höjd i Sickla ligger Bostadskvarter 7, som utgör startskottet för uppmärksammade Stockholm Wood City – en banbrytande satsning initierad av Atrium Ljungberg. Kvarteret består av tre flerbostadshus med massiv trästomme och träfasader, innehållande 80 lägenheter med en total yta om cirka 8 900 kvadratmeter BTA.

Strax söder om Uppsala planeras just nu ett av Sveriges största stadsbyggnadsprojekt genom tiderna. Som en del av detta och på uppdrag av Uppsala kommuns utvecklingsbolag SUSAB tar White Arkitekter fram strukturplan och visioner för utveckling av de centrala kvarteren runt den nya järnvägsstationen.

Så vill vi helst bo

Bygger vi de bostäder som efterfrågas? Samtidigt som befolkningstillväxten bromsar och det traditionella bostadsbehovet planar ut, ökar efterfrågan på alternativa boendeformer, präglade av nya livs- och levnadsmönster samt en förändrad ekonomi.

Vår undersökning visar att majoriteten av svenska folket helst vill bo i en egen villa.

– Villanormen är fortsatt stark i många grupper. Samtidigt vill många bo centralt och ha tillgång till stadens service. Kan vi uppfylla villadrommen i flerfamiljshus i staden? Kan vi hitta nya lösningar på människors behov? Sådant som bokningsbara rum för när vänner kommer på besök, odlingsbalkonger, gemensamt utomhuskök för matlag, fruktträdgård och fler lägenheter med radhuskaraktär med egen ingång. Här har vi en stor uppgift framför oss, eftersom fler bilberoende villaområden varken skapar en levande miljö eller en plats där man kan dra nytta av allt spännande som pågår i en stad, säger Kristoffer Roxbergh, arkitekt.

59%

av svenskarna vill helst bo i villa.

Men många människor skulle föredra ett annat sorts boende. Till exempel drömmer fem procent om att bo tillsammans med andra, antingen i ett kollektiv- eller generationsboende. Och många fler skulle kunna tänka sig det även om det inte vore deras förstaval. En trend som vi också ser växa sig allt starkare.

– Det är en spännande utveckling då delandet är en åtgärd som vi nu ser kan lösa flera problem. Det stärker folkhälsan, tillgängliggör billigare boenden, ser över nyttjandet av det befintliga beståndet samtidigt som det driver utveckling, modernisering och anpassning av nya bostäder, säger Victoria Walldin, socialantropolog.

Topplista.

VILKEN TYP AV BOENDE SKULLE DU HELST VILJA BO I?

- Villa – 59%
- Lägenhet – 24%
- Radhus/parhus – 7%
- Generationsboende – 4%
- Kollektivboende – 1%
- Annat – 4%
- Vet ej – 2%

Det sociala boendet

Genom att dela funktioner som tvättstugor, kök och sociala ytor kan vi både minska kostnaderna och klimatpåverkan av våra bostäder. Deet öppnar för spontana möten och samarbete, vilket stärker gemenskapen och bidrar till en tryggare och mer levande boendemiljö.

Vår undersökning visar att nästan 9 av 10 svenskar kan tänka sig att dela i alla fall någonting med sina grannar. Och ungefär lika många skulle kunna tänka sig att dela bostad med en förälder eller annan äldre närstående.

Ensamhet är ett växande samhällsproblem och många äldre personer som lever ensamma drabbas av social isolering. Det är dock inte bara äldre som lider av ensamhet i boendet, i ungdomsbarometerns

utredning från 2020 framträder det att hemmet är den plats där unga oftast känner sig ensamma. 2024 utredde Folkhälsomyndigheten svenskars ensamhet. Besvär av ensamhet och isolering är vanligastbland "yngre" och "äldre", särskilt bland personer i ensamhushåll men även bland de med funktionsnedsättningar, arbetslösa och sjukskrivna.

– Intresset för delat eller kollektiv-boende ökar, delvis drivet av ekonomi men framför allt drivet av sociala skäl. Målgruppen är bred och det är inte enbart unga personer utan även ensamstående med barn och seniorer. Co-live är väldigt populärt när marknaden får styra men det är inga dammiga 70-talskollektiv som efterfrågas utan konceptstarka boendeformer där både service, privat avskildhet och socialt umgänge står i fokus, säger Victoria Walldin, socialantropolog.

Det behöver inte nödvändigtvis vara nybyggnation utan det finns stor potential i att utnyttja det befintliga beståndet bättre.

85%

av svenskarna kan tänka sig att dela utrustning eller funktioner i sin bostad med sina grannar.

83%

av svenskarna kan tänka sig att låta en förälder/äldre närstående bo hemma hos sig.

Redan idag finns bostäder och byggnader som med ett uppdaterat erbjudande och social infrastruktur skulle kunna få ett helt annat liv.

Även generationsboendet börjar få ett uppsving. Där handlar det idag främst om familjer som köper en villa och bygger ett till hus på samma tomt åt mor- eller farföräldrarna. Men det finns förstås en möjlighet att uppfylla de behoven i flerfamiljshus.

Flexibla rum som kan fylla flera funktioner som till exempel ett rum med enskild ingång som kan fungera både som uthyrningsdel, tonårsrum eller åt en förälder beroende på livssituation är en lösning. Även andra lösningar som små extrarum som kan fungera både som arbetsnisch, sovrum för ett litet barn eller klädkammare kan hjälpa till.

– När bostaden har blivit dyrare sätts allt mer fokus på kvalitet och långsiktighet. Man sätter mer fokus på läget i staden och inom kvarteret, hållbara material, låg energiförbrukning och framför allt att det är en bostad som man kan bo länge i. Det kräver större flexibilitet och bostäder som är lätta att bygga om och anpassa utifrån olika behov i olika skeenden i livet, säger Kristoffer Roxbergh, arkitekt.

Sociala värden.

SKULLE DU KUNNA TÄNKA DIG ATT LÅTA EN FÖRÄLDER/ÄLDRE NÄRSTÅENDE BO HEMMA HOS DIG?

- Ja, under en begränsad period – 40%
- Ja, i ett generationsboende (där den/de närstående bor i en separat del) – 36%
- Ja, om jag bodde större – 23%
- Ja, oavsett – 11%
- Nej – 15%
- Vet ej – 2%

FRÄMSTA ANLEDNINGARNA TILL ATT LÅTA EN FÖRÄLDER/ÄLDRE NÄRSTÅENDE FLYTTA IN:

- Ansvarskänsla – 70%
- Trevligt/livligt med sällskap – 39%
- Tryggt – 31 %
- Förenkla livspusslet (t.ex. barnhämtning, matlagning) – 30%
- Ekonomiska – 20%
- Kulturella – 4%

DETTA KAN SVENSKARNA TÄNKA SIG ATT DELA MED SINA GRANNAR:

- Verktyg och redskap (t.ex. bormaskin, gräsklippare, stega) – 51%
- Sällskapsytor utomhus – 51%
- Övernattningslägenhet/gästrum – 41%
- Tvättstuga – 39%
- Odlingar/växthus – 35%

OCH DETTA VILL DE HELST INTE DELA:

- Cykel – 8%
- Kök – 1%
- Dusch/bad – 1%
- Toalett – 0%
- Kan inte tänka mig att dela något med mina grannar – 12%

Med 386 nya hem och en generös lekplats på 1 500 kvadrater markerar Gascogne Estate West Phase 2 i London nästa kapitel i utvecklingen av ett mer levande Barking. Projektet – ritat av White Arkitekter och utvecklat av Be First, bygger på skandinaviska principer kring välbefinnande, klimatanpassning och platsens sociala väv. I maj 2025 utsågs West Phase 2 till Place of the Year vid Pineapple Awards. Utmärkelsen följer på fjolårets vinst för East Phase 2, och stärker platsens roll som förebild för inkluderande och hållbar stadsförnyelse.

Topplista.

VAD ÄR VIKTIGAST FÖR SVENSKARNA ATT BO NÄRA?

- 1. Natur- och grönområden – 56%
- 2. Livsmedelsaffär – 46%
- 3. Vatten (hav/sjö) – 29%
- 4. Kollektivtrafik – 28%
- 5. Familj/släkt – 28%
- 6. Arbetsplatsen – 26%
- 7. Skola/förskola – 17%
- 8. Centrum/stadskärna – 15%
- 9. Vårdcentral/tandläkare/BVC – 12%
- 10. Varierat kulturutbud – 7%

Tillgång till grönska och samhälls-service viktigt för valet av bostad

I spåren av pandemin och den ökade flexibiliteten att arbeta hemifrån har våra boendepreferenser förändrats. Hemmet har fått en större betydelse. Idag är närhet till natur och grönska viktigare än att bo i stadskärnan, enligt vår undersökning. Det visade även resultatet från 2023, och trenden håller alltså i sig. Närhet till natur och samhällsservice är viktigast när svenska folket väljer bostad.

– Detta behöver vi ta hänsyn till när vi planerar våra städer. Därför är det extra viktigt att skapa, utveckla och bevara parker och grönområden som både stärker den biologiska mångfalden, kan skydda mot klimatrisker och ger sociala mervärden. Att skapa trygga och sammanhängande gröna stråk, främjar också fysisk aktivitet och social interaktion som i sin tur motverkar både fysisk och psykisk ohälsa, säger Martin Ehn Hillberg, landskapsarkitekt.

Även bostadsgårdarna är viktiga i detta avseende men dagens bostadsgårdar ska lösa många uppgifter. Många funktioner, till exempel soprum och cykel-parkering, flyttar in på gården. Samtidigt ska den vara en social plats för umgänge och barns lek, och en plats som kan hantera skyfall och värmeböljor. Det blir snabbt trångt och i framtiden kommer vi nog att behöva planera större gårdar och arbeta med multifunktionella ytor som inte är så hårt programmerade för en specifik funktion.

– Bostadsgården kommer kanske inte att klara allt, utan vissa funktioner skulle kunna flytta ut i gaturummet eller delas mellan olika kvarter. En mer levande gatumiljö skapar också ett mer attraktivt och tryggt grannskap där mjukare gränser leder till fler möten mellan människor, säger Kristoffer Roxbergh, arkitekt.

56%

av svenskarna vill bo nära natur- och grönområden.

Viola Gråstens plats i Mölnlycke är en levande och grön offentlig plats som binder samman människor, platser och det närliggande vattnet. Torget förenar historia med framtid, industri med natur – utformat i nära samarbete med kommunen, fastighetsägare och lokala aktörer för att bjuda in till vardagsliv, kultur och rörelse.

Ett holistiskt och strukturerat hållbarhetsarbete kan bli en positiv kraft för lokalsamhället – det skapar en mer levande miljö och ger människor ett sammanhang.

LISE-LOTT LARSSON KOLESSAR, HÅLLBARHETSSTRATEG PÅ WHITE

Topplista.

SÅ VIKTIGT ÄR DET FÖR SVENSKARNA ATT VÄLJA EN ENERGIEFFEKTIV BOSTAD

- Mycket viktigt – 20%
- Ganska viktigt – 54%
- Ganska oviktigt – 16%
- Mycket oviktigt – 4%
- Vet ej – 6%

74%

av svenskarna tycker att det är viktigt eller mycket viktigt att välja en energieffektiv bostad.

Energieffektiva bostäder efterfrågas

Energikrisen 2023 har satt permanent avtryck i våra boendepreferenser. Vår Novus-undersökning visar att energieffektivitet är något som svenska folket fortfarande prioriterar högt vid valet av bostad. 74 procent av svenskarna tycker att det är viktigt med en energieffektiv bostad om de skulle byta bostad idag, vilket till och med är något fler än under 2023 då energipriserna skenade.

Detta i kombination med EU:s gröna giv och ökade krav på hållbara finanser driver på omställningen till klimatneutralitet, där minskad energianvändning är en hörnsten.

Därför måste vi bygga mer energieffektivt när vi bygger nytt samt öka renoveringstakten av äldre byggnader med sämre energiprestanda.

– Hur mycket energi en byggnad förbrukar är starkt kopplat till dess gestaltning. Det handlar bland annat om byggnadens form och volym, hur vi optimerar ytorna, att dagsljuset utnyttjas, hur väl vi isolerar och vilka material vi väljer, säger Anna Graaf, hållbarhetschef.

Detta perspektiv går hand i hand med en alltmer integrerad syn på hela stadsdelar. Genom att skapa hela energipositiva områden går det att optimera energiproduktionen och -användningen över ett större område, vilket leder till högre effektivitet, bättre resursutnyttjande och ökad energisäkerhet genom lokala, hållbara energikällor. Att ta ett helhetsgrepp i den byggda miljön som omfattar både energi, material och gestaltning kan ge stora ekonomiska, miljömässiga och sociala vinster.

– Att arbeta med hållbarhetsfrågorna på ett holistiskt och strukturerat sätt kan bli en positiv kraft för lokalsamhället. Vi får en mer livfull och upplevelserik byggd miljö samtidigt som vi skapar delaktighet och ett sammanhang för människorna som bor och verkar där, säger Lise-Lott Larsson Kolessar, hållbarhetsstrateg.

Genom att arbeta mer resurseffektivt när vi skapar städer, infrastruktur och transportsystem gör vi vad vi kan för att motverka klimatförändringar. Climate Innovation District i Leeds i Storbritannien är ett sådant exempel. Här har vi förvandlat ett centralt industriområde till en hållbar, grön, blandad stadsdel med 516 lågenergihus.

Tjänst.

LJUSDESIGN

Ljus är en viktig aspekt för hälsa och välbefinnande, för trygghet och gemenskap, för klimatet och den biologiska mångfalden. Ljuset ger liv till arkitekturen och för att ta tillvara på ljusets möjligheter fullt ut behöver dagsljus och elljus samspela med den byggda miljön och ingå som en integrerad del. Med ljuset som verktyg utvecklar vi hållbara livsmiljöer som inspirerar och inkluderar. Vår vision är bidra till en arkitektur som berör och sätter livet i centrum. Dygnet runt.

Läs mer om
ljusdesign >

Borgmästarängen i Sigtuna har förvandlats från en plats som många upplevt som otrygg och utan större vistelsevärden till att bli ett grönt hjärta i staden, en naturlig plats för alla åldrar. Genom landskapsarkitektur och ljusdesign har vi skapat en park som även är en attraktiv mötesplats också under mörkare timmar.

Gascoigne East Phase 2, London är en en hållbar och inkluderande stadsdel i hjärtat av Barking. Projektet omfattar 430 lägenheter och fyra radhus. Med 62 procent social housing och ett brett bostadsutbud för familjer främjas social mångfald och tillgänglighet. Alla bostäder har eget uterum och är anslutna till ett fjärrvärmesystem där 69 procent av värmen kommer från vattenvärmepumpar i floden. Solceller och energieffektiva fasader minskar energibehovet och håller boendekostnaderna låga.

Bostads
tjänst

Energipositiva områden

Positive Energy Planning Process (PEPP) är Whites tjänst för att skapa, utveckla och underhålla energipositiva områden. Idag används den i projekt för att förverkliga energipositiva områden i bland annat Järfälla, Malmö och Göteborg. Energipositiva områden ger en ökad trygghet i energiförsörjningen från lokala hållbara energikällor och minskar efterfrågan på energi vilket leder till lägre och mer förutsägbara energikostnader för företag och andra konsumenter.

– För att uppnå verklig hållbarhet bör processen börja med att titta på de befintliga värden som redan finns på platsen. Både i form av den byggda miljön och av de människor, verksamheter och sammanhang som finns i området idag. Utifrån en sådan nulägesanalys kan vi sedan gå vidare och tillsammans med alla intressenter titta på vad som kan utvecklas eller läggas till som till exempel energieffektivisering av befintlig bebyggelse, ny lokal energiproduktion, nya byggnader och grönska som kan motverka värmeböljor och skyfall, säger Lise-Lott Larsson Kolessar, hållbarhetsstrateg.

Kommunerna kräver klimatneutrala bostäder vid markanvisning

Många kommuner har börjat ställa krav på låg klimatpåverkan eller till och med klimatneutralitet vid markanvisning. Det påverkar projektens utformning till stor del.

Det handlar om vilka material som går att använda, energieffektiva volymer och hur det går att integrera lokal energiproduktion och smart lagring och delning mellan fastigheter.

– Det kräver att vi tänker på resurseffektivitet och minskar materialåtgången i alla byggnadens delar. Vi behöver vara resurseffektiva även med trä, titta på klimatavtrycket hos alla material och göra skarpa prioriteringar utifrån det. Återbrukade byggnadsdelar och material behöver användas där de har störst effekt utifrån klimatet samt kvaliteter för boende och besökare i byggnaden, säger Kristoffer Roxbergh, arkitekt.

Tjänst.

ENERGIPOSITIVA OMRÅDEN

Med vår tjänst Positive Energy Planning Process (PEPP) hjälper vi er skapa, utveckla och underhålla energipositiva områden där människor, natur och företag kan blomstra – och ni nå era klimatmål.

Läs mer om hur vi skapar energipositiva områden med PEPP >

Kvarteret och närmiljön.

KAPITEL 2

KVARTERET OCH NÄRMILJÖN – DÄR VARDAGEN TAR PLATS

Vad möts vi av när vi kliver utanför dörren? Vår närmiljö är scenen för det mesta i livet – från vardagslogistik och återhämtning till möten som formar våra relationer. Här tar vi de första tramptagen på cykeln, rastar vårt husdjur eller stöter på grannen som senare blir en vän.

I vår närmiljö ska både arbete, fysisk aktivitet, umgänge och återhämtning ske. För att klara det är det viktigt hur våra kvarter är gestaltade. Den nära staden måste vara trygg, trivsamt och tillgänglig – för alla.

Förtätningens två ansikten

När våra städer växer sker det ofta genom förtätning – nya bostäder och funktioner integreras i befintliga strukturer. Förtätning kan skapa mer levande stadsmiljöer, men ställer också högre krav på balansen mellan byggt och grönt, mellan effektivitet och livskvalitet.

Enligt vår undersökning är synen på förtätning tudelad: 47 procent ser positivt på att deras område förtätas, medan 43 procent är negativa. Skillnaden ligger ofta i hur den upplevda balansen mellan möjligheter och risker hanteras.

47%

av svenskarna ser positivt på att deras område förtätas.

När Odenplan i centrala Stockholm utvecklas till en mer levande och attraktiv stadsknut, behöver det befintliga Läkarhuset demonteras. På samma plats planeras en ny byggnad som ska bidra till att stärka området med fler mötesplatser, attraktiva kontor, ökad handel och möjlig hotellverksamhet. Ambitionen är att den nya byggnaden uppförs i trä, och att material från Läkarhuset återbrukas.

Topplista.

POSITIVA EFFEKTER
AV FÖRTÄTNING

- 1. Bättre kollektivtrafik – 29%
- 2. Ökat utbud av kommersiell service – 29%
- 3. Mer samhällsservice – 26%
- 4. Upprustade offentliga platser – 19%
- 5. Ökad attraktivitet – 18%

NEGATIVA EFFEKTER
AV FÖRTÄTNING

- 1. Färre grönområden och mindre grönska – 59%
- 2. Ökad trafik och buller – 45%
- 3. Högre byggnader och mindre dagsljus – 22%
- 4. Förändrad social struktur – 14%
- 5. Förlust av kulturmiljö – 13%

– När fler ska samsas om områdets offentliga ytor vilar ett stort ansvar på oss som samhällsplanerare. Alla ska inte bara få plats – de ska trivas och känna sig hemma. Samtidigt måste vi skydda de kvaliteter som redan finns, säger Gustav Fornwall, planarkitekt, White Arkitekter

Men förtätning är också en källa till oro. Framför allt kring förlusten av grönområden och ökad trafik. Det är inte bara en fråga om estetik, utan om folkhälsa, trygghet och biologisk mångfald.

– Ekosystemtjänster såsom träd, vattenmiljöer och gröna ytor måste betraktas som kritiska komponenter i stadens infrastruktur. Deras funktion sträcker sig långt bortom det dekorativa. De är också fundamentala för att mildra effekterna av klimatförändringar, stärka motståndskraften i våra urbana miljöer samt skapa jämlika och hälsosamma stadsmiljöer.

För att möjliggöra en hållbar förtätning av städer krävs därför att grönstruktur integreras tidigt i planeringsprocessen och ges samma prioritet som teknisk infrastruktur, säger Anna Graaf, hållbarhetschef på White.

Vad vill vi ha mer av i våra kvarter?

När svenskarna får välja vad de helst vill se mer av i sin närmiljö är svaret tydligt: grönska, promenadstråk och platser för vila och möten. Det handlar om vardagsnära kvaliteter som gör livet enklare och friskare.

– När städer förtätas är det avgörande att vi inte förlorar de kvaliteter som gör dem mänskliga. Trygga promenadvägar, plats för barn och unga, grönska och sociala möten måste prioriteras lika högt som bostadskvadrat, säger Viktoria Walldin, socialantropolog, White Arkitekter.

För att möjliggöra en hållbar förtätning av städer krävs att grönstruktur integreras tidigt i planeringsprocessen och ges samma prioritet som teknisk infrastruktur.

ANNA GRAAF, HÅLLBARHETSCHEF PÅ WHITE

Tjänst.

REGENERATIV DESIGN

Staden och klimatet är under förändring. Det påverkar alla människor, samhällsgrupper och inte minst utformningen av våra städer som får allt fler invånare. För att en stad ska sprudla av liv, upplevelser och mångfald måste vi bygga mer långsiktigt och hållbart. Vi stöttar och inspirerar företag och kommuner som vill jobba med klimatanpassning och biologisk mångfald i en marknadsdriven ekonomi.

Läs mer om regenerativ design >

Grönskan får en tydlig roll i det nya Slussen i Stockholm. På Mälarterrassens tak planteras 7 500 växter och över 200 arter av perenner och buskar för att främja biologisk mångfald och bidra till klimatanpassning genom att fördröja regnvatten och skapa livsmiljöer för insekter och fåglar. Totalt planteras också omkring 100 träd i området, med arter som ginnalalönn, berlineral, japansk magnolia och kinesträd. Växtligheten sprider sig från Södermalmstorg till Katarinaparken och vidare till Munkbrokajen (bilden), där silverbuskar, lökar och perenner nu smyckar platsen.

Att lyssna till invånarnas berättelser är inte ett komplement till planeringsprocessen, utan en förutsättning för att skapa inkluderande stadsmiljöer.

VIKTORIA WALLDIN, SOCIALANTROPOLOG PÅ WHITE

Gentrifiering och sociala spänningar

Med förtätning kommer också risken att befintliga invånare trängs undan, att hyror stiger och att områden förändras snabbt. Den sociala strukturen rubbas, och känslan av tillhörighet kan gå förlorad.

– När platsens identitet förändras snabbare än människors möjlighet att följa med uppstår spänningar. Gentrifiering är inte bara en fråga om ekonomi eller bostadspriser – det handlar också om kulturell tillhörighet och social trygghet. För att främja jämlika, långsiktigt hållbara och levande kvarter krävs en planering som utgår från lokalsamhällets erfarenheter, behov och vardagsliv. Att lyssna till invånarnas berättelser är inte ett komplement till planeringsprocessen, utan en förutsättning för att skapa inkluderande stadsmiljöer, säger Viktoria Walldin, socialantropolog.

En hållbar stadsutveckling behöver därför utgå från det sociala perspektivet – att människor med olika livsvillkor och bakgrund ges möjlighet att dela samma rum.

Idrottsplatser – infrastruktur för hälsa

Fysisk aktivitet är en nyckel till folkhälsa och gemenskap. Trots det uppger många att det råder brist på idrottsplatser i deras närområde – särskilt för spontanidrott utomhus, som fotboll eller basket med vänner.

– Platser för idrott utgör en viktig del av stadens offentliga rum – de skapar rörelse, samhörighet och trygghet bortom den organiserade idrotten. För att främja social hållbarhet behöver arkitektur och stadsplanering möjliggöra både spontan och föreningsbaserad aktivitet som en integrerad del av det offentliga rummet, säger Gustav Fornwall, planarkitekt.

Vid utformningen av idrottsanläggningar ligger fokus allt som oftast på aktivitetsytan där den primära aktiviteten ska äga rum – fotbollsplanen för fotboll, vandringsleden för vandring, gymtrustringen för styrketräning. Då hamnar ofta de stödjande funktioner runt omkring i skymundan – trots att de har en stor inverkan på helheten.

Omklädningsrummet är en central plats inom idrotten. För många är det en plats för glädje och gemenskap, men för andra kan det väcka känslor av ångest eller utanförskap. Idag rör vi på oss mindre än någonsin och för att vända den trenden behöver vi tänka nytt kring den plats där första mötet med aktiviteten ofta sker – omklädningsrummet.

Rapport.

FRAMTIDENS OMKLÄDNINGSRUM – TRYGGA, INKLUDERANDE OCH MÅNGFUNKTIONELLA

På uppdrag av Center för idrotts- och friluftsanläggningar (CIFA) har vi tagit fram rapporten "Trygga, inkluderande och mångfunktionella omklädningsrum". I rapporten samlas kunskap, erfarenheter och förslag på hur omklädningsrum kan utformas för bland annat social gemenskap, mindre otrygghet, ökad nyttjandegrad och större inkludering.

Läs rapporten >

Idrott & hälsa.

UPPLEVD BRIST PÅ IDROTTSPLATSER I NÄROMRÅDET

- Spontanidrott utomhus – 20%
- Spontanidrott inomhus – 16%
- Föreningsidrott inomhus – 14%
- Föreningsidrott utomhus – 10%

Kanonkulleparken i Märsta är ett omfattande parkupprustningsprojekt där trygghet och inkludering har varit i fokus. Efter inledande dialogarbete och barnkonsekvensanalys har vi, i tät dialog med beställaren, skapat en park där det finns plats för både rofylldhet och rörelse. En trygg och jämlik mötesplats där hela Märsta möts.

Genom att planera för översvämningar, värmeböljor och extremväder redan i design- och investeringsskedet skyddar vi inte bara tillgångar – vi framtidssäkrar attraktiva, resilienta och hållbara stadsmiljöer.

MARTIN EHN HILLBERG, LANDSKAPSARKITEKT OCH AFFÄRSUTVECKLARE PÅ WHITE

Vid planering och utveckling av en helt ny stadsdel kan ombyggnation av en bäck låta som en ovanlig plats att börja. Broparken i Linköping är ett tekniskt dagvattensystem förklätt till ett attraktivt stadsrum. En från början ganska karaktärsfri miljö har förvandlats till en mycket omtyckt offentlig park.

En mer resilient närmiljö

Klimatförändringarnas effekter märks redan i våra städer – inte minst i form av översvämningar, skyfall och värmeböljor. Och svenskarna blir allt mer bekymrade. I vår Novus-undersökning svarar tre av fyra att de är oroliga eller delvis oroliga för kraftiga skyfall – en kraftig ökning jämfört med 2023, då motsvarande andel var 50 procent.

Samtidigt minskar andelen som upplever att deras närmiljö är rustad för att klara extremväder. Endast 39 procent anser idag att den är tillräckligt motståndskraftig – en nedgång från 47 procent på två år.

– Klimatanpassning måste bli en integrerad del av stadsplaneringen – inte en reaktiv nödgärd efter det att olyckor drabbat fastigheter och medborgare. Gröna ytor, öppna dagvattenlösningar och ekosystemtjänster gör våra kvarter både vackrare och starkare. Genom att planera för översvämningar, värmeböljor och extremväder redan i design- och investeringsskedet skyddar vi inte bara tillgångar – vi framtidssäkrar attraktiva, resilienta och hållbara stadsmiljöer som uppfyller både regulatoriska och marknads-mässiga krav, säger Martin Ehn Hillberg, landskapsarkitekt och affärsutvecklare.

Vår närmiljö är långt mer än kulissen till våra liv. Den påverkar hur vi rör oss, möts, vilar, leker och känner oss trygga. Den formar våra relationer och vår vardag, och i förlängningen – vår hälsa, jämlikhet och livskvalitet.

I förtätade städer blir det än viktigare att förstå hur olika kvaliteter samverkar: hur grönskan renar luften och sänker temperaturen, hur idrottsplatser bidrar till rörelse och social samvaro, hur trygga gångvägar stärker barns frihet och äldre människors självständighet.

Att planera den nära staden kräver därför mer än kvadratmeter och trafikflöden – det kräver empati, långsiktighet och förståelse för platsens rytm och människors vardagsliv. Kvarteret är där hållbarhetsmålen landar – och där framtidens stad börjar byggas.

3/4

av svenskarna
är oroliga eller delvis
oroliga för kraftiga skyfall.

Stadskärnan.

KAPITEL 3
STADSKÄRNAN – VÅRT GEMENSAMMA VARDAGSRUM

Stadskärnan utgör inte enbart det geografiska navet i staden – den är ett kulturellt, historiskt och socialt centrum. Här korsas livsöden och funktioner, här utspelar sig såväl vardagens rytm som det oväntade. Stadens mitt är en spegling av samhällets tillstånd – och ett fönster mot dess framtid.

I en tid där stadens funktionalitet ständigt omförhandlas – genom digitalisering, distansarbete, klimatförändringar och förändrade konsumtionsmönster krävs nya svar på vad som gör stadskärnan relevant. Vilka kvaliteter får människor att identifiera sig med platsen och vilja återvända?

Vår Novus-undersökningen visar att människor främst vill se mer grönska, fler uteserveringar och offentliga ytor i stadskärnan. Samtidigt är det få som efterfrågar fler bostäder eller kontor – vilket pekar på att upplevelsevärden väger tyngre än exploatering i människors bild av stadens framtid.

– När e-handel, distansarbete och ökade livskostnader förändrar våra rörelsemönster behöver stadskärnan hitta en ny roll – en

plats där fler känner sig hemma, inte bara de som bor eller konsumerar. En resilient kärna rymmer vardagsservice, kultur, grönska och ytor för gemenskap. Det är så vi stärker tilliten och bygger stadens motståndskraft – både socialt och funktionellt, säger Gustav Fornwall, planarkitekt.

36%

av svenskarna vill se mer grönska och planteringar i stadskärnan.

När det gamla stadsbiblioteket i Örebro byggdes om till kontor och co-working, uppstod också en ny möjlighet: att aktivera takets oanvända grusyta och skapa något mer. Resultatet är en takterrass som förenar ett socialt rum med biologisk mångfald – och som tillför ett grönt rum i taklandskapet.

Renmarkstorget i centrala Umeå ska byggas om för att ge bättre förutsättningar för folkliv och de verksamheter som finns runt och på torget. White har tagit fram ett gestaltungsfor-slag som tillför mer grönska, fler sittplatser och skapar möjligheter till aktivitet året runt. Torget utformas också för att bli mer motståndskraftig mot ett förändrat klimat och stora regnmängder. Bland annat genom mer växtlighet och genom en nivåskillnad som kan leda bort vatten vid skyfall.

Topplista.

VAD SVENSKARNA VILL SE MER AV I STADSKÄRNAN

- 1. Mer grönska och planteringar – 36%
- 2. Fler uteserveringar – 29%
- 3. Fler butiker – 27%
- 4. Bättre parkeringsmöjligheter – 22%
- 5. Fler torg med bänkar och utemöbler – 21%

Biologisk mångfald som urban kvalitet

Traditionellt har stadens centrala delar varit reserverade för hårdgjorda ytor, effektivitet och ekonomisk täthet. Men samtidens städer står inför en annan utmaning: att integrera det levande i det byggda. Biologisk mångfald i stadskärnan är inte längre en fråga om dekoration – utan om resiliens, identitet och hälsa.

Hela 83 procent av svenskarna anser att det är viktigt att deras kommun arbetar aktivt för att stärka den biologiska mångfalden. Det visar på ett brett folkligt stöd för en mer naturinkluderande stadsutveckling – även i det mest urbana. – Biologisk mångfald är inte något som sker vid sidan av stadsutvecklingen – den måste byggas in från början. Genom att utforma miljöer som stöttar arter, pollinatörer och naturliga kretslopp stärker vi inte bara stadens ekologiska resiliens, utan även människors livsmiljöer. Vi skapar

platser där naturen inte trängs undan, utan ges utrymme att samspela med det byggda – och därmed bidra till både klimatnytta och ökad livskvalitet, säger Martin Ehn Hillberg, landskapsarkitekt.

Gröna rum i stadens hjärta erbjuder inte bara mikroklimatförbättringar och bullerdämpning – de skapar också kontraster, visuell variation och mental återhämtning. Biologisk mångfald tillför en djupare dimension till stadsupplevelsen – en där människa, byggnad och natur är samspelande delar av samma system.

83%

av svenskarna anser att det är viktigt att deras kommun arbetar aktivt för att stärka den biologiska mångfalden.

Rapport.

KLIMATKVARTER I MALMÖ

Hur kan Malmö bli bättre förberett för att hantera klimatrisker, skapa levande stadsdelar med hög livskvalitet och minimera klimatpåverkan från både den byggda miljön och invånarnas livsstil? De frågorna diskuteras i rapporten Klimatkvarter i Malmö som White ansvarat för på uppdrag av Malmö stad. Målet är att lyfta blicken från den enskilda fastigheten, ta ett helhetsgrepp som omfattar flera aspekter av hållbarhet och skapa visioner att samlas kring.

Läs mer i
rapporten >

Malmö Klimatkvarter ska inte bara vara robusta mot klimatförändringar utan också visa en hållbar klimatomställning mot klimatneutralitet samtidigt som sociala mervärden för Malmöborna skapas. Genom att integrera dessa aspekter skapas en framtidssäkrad, motståndskraftig och levande stad.

Ett väl gestaltat kontor gör mer än att husera arbete – det aktiverar stadskärnan. Det drar människor till platsen, skapar flöden under hela dagen och stärker lokalt näringsliv.

KRISTOFFER ROXBERG, ARKITEKT PÅ WHITE

Under 2025 flyttar White in i Kungliga postens lokaler i Malmö. Nu börjar resan med att utveckla den öde restauranglokalen och skapa en ny sorts arkitektkontor. Ett kontor som bjuder in till nya samarbeten mellan människor, företag och organisationer som formar en kreativ och levande stad.

Topplista.

VARFÖR ÄR ETT CENTRALT KONTOR VIKTIGT?

1. Möjlighet att uträtta ärenden – 65%
2. Närhet till kultur och sociala aktiviteter – 45%
3. Jag bor centralt – 32%
4. Jag uppskattar stadens puls – 30%
5. Det får mig att röra på mig mer – 20%

Kontorets återkomst – i nytt ljus

Distansarbetets etablering har förändrat kontorets funktion – men inte dess relevans. För många är det fysiska kontoret fortfarande centralt för struktur, gemenskap och kreativitet. Varannan svensk föredrar fortfarande det mer traditionella kontoret, medan endast en femtedel föredrar att arbeta hemifrån.

Men kontoret är inte bara en arbetsplats – det är en viktig del av något större. I stadskärnan bidrar arbetsplatser till ett levande gaturum över dygnets vakna timmar, sju dagar i veckan. De som arbetar i staden äter lunch, gör ärenden och rör sig mellan olika platser – och skapar därigenom ett vardagsflöde som håller stadskärnan aktiv och trygg. Fyra av tio svenskar anser att det är viktigt med en centralt belägen arbetsplats – inte minst för att kunna kombinera arbete med ärenden, kultur och socialt liv.

För att möta vår tids krav på arbetsmiljöer krävs ett förändrat synsätt. Kontoret måste vara mer än effektiv yta – det ska kunna

förändras i takt med behoven, utan att förlora sin arkitektoniska identitet. De miljöer vi skapar måste hålla över tid, kunna anpassas vid omställning och samtidigt bidra till staden runt omkring.

– Ett väl gestaltat kontor gör mer än att husera arbete – det aktiverar stadskärnan. Det drar människor till platsen, skapar flöden under hela dagen och stärker lokalt näringsliv. Kontor blir därmed en del av stadens vardagspuls och ett nav för kommersiell och social aktivitet – samtidigt som de möter höga krav på föränderlighet över tid, säger Kristoffer Roxberg, arkitekt.

65%

av svenskarna anser att ett centralt kontor är viktigt för möjligheten att uträtta ärenden.

Samhällsservice som urban ryggrad

En resilient stads kärna kännetecknas inte bara av sin attraktionskraft, utan av sin förmåga att möta grundläggande behov. När samhällsservice som exempelvis bibliotek, vård, utbildning och stödverksamheter lokaliseras till stadens mitt, förstås inte bara funktionalitet, utan även tillhörighet.

Även om majoriteten av svenska folket anser att utbudet av samhällsservice är god i deras närmiljö så uppger var fjärde att det finns brister. Bland det som efterfrågas mest återfinns vård, kultur, äldreomsorg och trygghetsboenden – grundbultar i ett välfungerande samhälle.

Särskilt vården lyfts fram som en prioriterad brist. Behovet av ändamålsenliga vård- och hälsofunktioner har kanske aldrig varit större. I takt med samhällsförändringar, både lokalt och globalt, ökar kraven på tillgänglighet, helhetsperspektiv och nytänkande i vårdmiljöernas utformning och lokalisering. Genom att skapa integrerade, välplanerade miljöer för vård och hälsa kan vi inte bara möta invånarnas akuta behov, utan också stärka hela stadens sociala infrastruktur.

– Tillgång till samhällsservice är inte bara en fråga om bekvämlighet – det är en förutsättning för rättvisa, hälsa och delaktighet. När vi planerar för närhet till vård, kultur och vardagsfunktioner skapar vi förutsättningar för människor att leva goda liv oavsett bostadsort eller livssituation. Koncept som 15-minutersstaden påminner oss om vikten av lokal närvaro – men också om behovet av att väva samman hela staden till en socialt och funktionellt integrerad helhet, säger Gustav Fornwall, planarkitekt.

Lidingödoktorsnäs vårdcentral på Lidingö har funnits sedan 1994. När de 2024 skulle flytta till nya lokaler i gamla AGA fabriken i Dalenum fick White frågan om de kunde hjälpa till med att skapa en vacker och hållbar inomhusmiljö för medarbetare och besökare. Fokus lades på återbruk och ljussättning med en hållbar, harmonisk och välkomnande helhet som resultat.

Topplista.

VILKEN TYP AV SAMHÄLLSSERVICE VILL SVENSKARNA SE MER AV?

- 1. Vård – 52%
- 2. Kultur/fritid – 37%
- 3. Äldreomsorg – 36%
- 4. Trygghetsboenden – 32%
- 5. Badanläggningar – 29%

Fördjupning.

OM 15-MINUTERSSTADEN

15-minutersstaden är ett stadsplaneringskoncept som fokuserar på tillgänglighet för ökad hållbarhet och där Paris är en föregångare. Konceptet bygger på att skapa kvarter och stadsdelar där invånarna kan klara av alla sina basala behov inom 15 minuters gång- eller cykelväg från sin bostad, t.ex. skolor, vårdcentral, butiker och natur. Det syftar till att skapa en mer flerkärnig stad med mindre biltrafik och föroreningar, där det finns flera centrum inom ett område.

När vi planerar för närhet till vård,
kultur och vardagsfunktioner skapar
vi förutsättningar för människor att
leva goda liv oavsett bostadsort
eller livssituation.

GUSTAV FORNWALL, PLANARKITEKT PÅ WHITE

Grevhagsskolans nya idrottshall med tillhörande klassrum
är ett värdefullt tillskott för hela Eksjö och samutnyttjas
av skola och föreningsliv. Med utgångspunkt i Eksjös
träbyggnadsstrategi ansluter den både till kommunens
hållbarhetsambitioner och bebyggelsestradition.

Att bygga för livet.

SAMMANFATTANDE REFLEKTION ATT BYGGA FÖR LIVET

Hur vi utformar våra städer påverkar hur vi lever – och hur vi mår. Det är en insikt som präglar allt fler samhällsaktörer, men som fortfarande behöver få större genomslag i praktiken. För i en tid av parallella kriser – klimatförändringar, social oro, bostadsbrist, psykisk ohälsa – blir det tydligare än någonsin att våra livsmiljöer inte är en kuliss. De är en förutsättning.

Det här är en rapport om den nära staden: om bostaden, kvarteret och stadskärnan. Men kanske ännu mer – om allt som händer däremellan. Om de spontana mötena, vardagslivet, gemenskapen, tryggheten, och det som gör att vi känner oss hemma.

– Om vi på allvar ska möta klimatkrisen, den sociala fragmenteringen och ett växande behov av hälsosamma livsmiljöer, måste vi börja planera för stadsmiljöer där relationen mellan människa, natur och byggd miljö är balanserad och medveten. Det handlar inte bara om att skapa fungerande platser – utan om att forma miljöer som berikar vardagen, stärker tillhörighet och bygger framtidstro. Det är där hållbar

utveckling sker på riktigt – och det är där arkitekturen gör verklig skillnad, säger Anna Graaf, hållbarhetschef.

Det handlar om att skapa bostäder som rymmer fler liv, kvarter som bjuder in till fler möten, och stadskärnor där alla har en anledning att vistas. Att bygga inte bara för tillväxt – utan för tillit och välmående.

Och just där, i det vardagliga, finns den kanske största potentialen. För det är där arkitektens kraft visar sig som mest påtaglig: i varje steg vi tar till bussen, varje kväll på innergården, varje gång vi känner oss trygga. **Att bygga för livet är att ta dessa stunder på allvar – och att forma dem med omsorg – för alla.**

En ledstjärna i arbetet med Brunnsparken har varit att lyssna till hur göteborgarna själva vill att den välkända och historiska platsen ska kännas, se ut och användas. Bevarade gångstråk, trygghetsskapande belysning och grönska som främjar folkhälsa är några av de kvaliteter som nu präglar parken.

I en banbrytande satsning har Atrium Ljungberg tagit initiativ till Stockholm Wood City – världens största urbana stadsbyggnadsprojekt i trä. Detta ambitiösa projekt, beläget i Sickla, kommer att bli ett internationellt skyltfönster för hållbart byggande och markerar en ny era för hållbar arkitektur och stadsutveckling.

Omslag: Vattentorget är en enastående plats som utgör hjärtat i nya Slussen. Strategiskt placerat ovanpå utloppet mellan Mälaren och Saltsjön har vi skapat en ny levande mötesplats, där besökarna kan uppleva vattnet och Stockholms siluett från första parkett. Vattentorget utgör en ny, bilfri och flexibel länk mellan Gamla stan och Södermalm. Med generösa gång- och cykelstråk är det en viktig lösning för ett av innerstadens mest trafikerade områden.

BILDER

Måns Berg, Brick Studios, Enviser, Emil Fagander, Jann Lipka, Ken Pils, Moramast / Kola production, Paul Riddle, Henrik Rosenqvist, Kalle Sanner, James Silverman & White Arkitekter

Denna rapport publiceras även på vår hemsida, www.whitearkitekter.com

© White arkitekter AB 2025

White Arkitekter är ett av Skandinavians ledande arkitektkontor. Vi arbetar med hållbar arkitektur, design och stadsutveckling i en internationell kontext för nuvarande och kommande generationer. Vår mission är att, med arkitekturens kraft, driva omställningen till ett hållbart liv. Vår vision är att alla våra projekt ska vara formstarka, regenerativa och klimatneutrala till år 2030. Vi är ett medarbetarägt arkitekturkollektiv som utgörs av drygt 500 medarbetare med närvaro i Sverige, Norge, Storbritannien, Tyskland, Kanada och Kenya.

PRATA MED OSS!

whitearkitekter.com
[@whitearkitekter](https://www.instagram.com/whitearkitekter)